

FROSTATING LAGMANNSRETT

DOM

Avsagt: 15.05.2019

Saksnr.: 18-189931ASD-FROS

Dommere:

Lagdommer
Lagdommer
Ekstraordinær
lagdommer

Ivar Sølberg
Erlend Malvik Moen
Gunnar Greger Hagen

Meddommere:

Kommunikasjons-
rådgiver
Seksjonsleder St.Olav

Helen Eliassen
Otto Koch

Ankende part

████████████████████

Advokat Jan Arild Vikan

Ankemotpart

Protector Forsikring ASA

Advokat Ingrid Ailin
Strømme

DOM

Saken gjelder krav om erstatning etter yrkesskedeforsikringsloven. Spørsmålet er om det foreligger en skade som er forårsaket av en arbeidsulykke; en «yrkesskade», jf § 11 første ledd bokstav a, eventuelt om det foreligger en «skadelig arbeidsprosess», jf § 11 første ledd bokstav c.

██████ ble i 2010 ansatt som skadeoppretter i Recover Nordic AS (Recover Nordic). Selskapets virksomhet er blant annet skadesanering / skadebegrensning etter brann- og vannskader. ██████ arbeidet i hovedsak med opprydding og rengjøring på skadestedet og med sikring av innbo og løsøre, som ble pakket i pappkasser og lagret i selskapets lagerlokaler.

Spørsmålet er om ██████ 3. november 2015 ble utsatt for en arbeidsulykke som gir henne rett til yrkesskadeerstatning. Partene er enige om at det ikke foreligger noen «ytre hending», og at spørsmålet derfor er om hendelsen omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet.

Recover Nordic sendte 27. september 2016 inn melding om yrkesskade til NAV hvor det ble opplyst at ██████ 17. november 2015 ble utsatt for en arbeidsulykke og påført en løfteskade. NAV avsto kravet om å godkjenne skaden som yrkesskade i vedtak 31. oktober 2016. Det fremgår av avslaget at det ikke var gitt en nærmere skadeforklaring og at det av medisinske opplysninger fremgikk at «du har utviklet smerter i høyre skulder over tid», og at det ikke fremkom opplysninger om noen arbeidsulykke.

Recover Nordic sendte 17. november 2016 ny melding om yrkesskade til NAV, med ulykkesdato 3. november 2015. Ulykkeshendelsen ble beskrevet «...skulle innbo lagres på reoler. Ved tungt løft over hodehøyde, smalt det i kragebenet...».

NAV avsto 25. november 2016 på nytt kravet om å godkjenne hendelsen som yrkesskade. Begrunnelsen var at det ikke var sannsynliggjort at det hadde skjedd noen arbeidsulykke. Det ble vist til at det å løfte tungt og over hodehøyde ikke «er en usedvanlig belastning som i seg selv skulle være en arbeidsulykke.»

██████ v/ advokat Vikan har i melding om yrkesskade 4. desember 2017 til Protector Forsikring ASA (Protector) opplyst at hun 3. november 2015 ble påført en yrkesskade da hun løftet en kasse opp på en pallehylle. I meldingen gis nye/utfyllende opplysninger om arbeidsstilling m.v; herunder at hun sto «på tærne med strake armer», og at kassen veide om lag 18 kilo.

Forsikringsselskapet avslo kravet 12. januar 2018 fordi hendelsen, etter selskapets bedømmelse, ikke var en arbeidsulykke i lovens forstand.

Avslaget ble kommentert av advokat Vikan i brev 23. januar 2018 til Protector, hvor det blant annet står at «Det er en overhengende fare for at [REDACTED] kommer i ubalanse og skader seg. Det er nok dette som også skjer og skaden er typisk for et slikt hendelsesforløp. ... En kasse på 18 kilo som kommer ut av balanse på armer som er utstrekke vil lett forårsake skade.».

I dette brevet ble det som mulig ansvarsgrunnlag også vist til yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c, et grunnlag som ble avvist ved Protectors brev 6. mars 2018.

Om sakens bakgrunn for øvrig, er partene enige i tingrettens beskrivelse i dommen på side 2 og 3 hvor det blant annet står:

«Av den fremlagte dokumentasjonen går det fram at [REDACTED] første kontakt med helsetjenesten etter hendelsen var 17.11.2015. [REDACTED] var da hos fastlegen og ble sykmeldt. Følgende går fram av journalnotatet fra konsultasjonen;

Jobber som sanerer har hatt høgresidig nakke og skuldersmerter over lengre tid. har siste ukene forverret seg økte smerter samt tilkommet kul i sternoklavikularleddet.

Det ble samme dag tatt røntgen av skulder, lavicula og sternoclavicularleddet, uten at det ble påvist skjelettskade.

[REDACTED] startet i april 2016 behandling hos fysioterapeut. Det ble der konstatert at hun hadde en stillingsforandring i høyre sternoclavicularleddet. Det vil si at kragebeinet var ute av stilling. [REDACTED] var til undersøkelse på Molde sjukehus 23.06.2016 og der ble det ble konkludert med at hun hadde en artrose med artritt i høyre CS-ledd. Hun ble henvist til St. Olavs Hospital hvor det av poliklinisk notat datert 21.11.2016 går fram at det ble påvist en stillingsforandring i kragebeinet med tydelig hevelse over leddet.

[REDACTED] var sammenhengende sykmeldt fra 17.11.2015 og til 15.11.2016. Hun gikk da over på arbeidsavklaringspenger. Etter å ha vært borte fra arbeid i ett år mottok hun oppsigelse fra arbeidsgiver.».

Under saksforberedelsen for tingretten ble partene enige om at spørsmålet om hendelsen er en arbeidsulykke, eventuelt en skadelig arbeidsprosess, skal behandles separat.

Romsdal tingrett avsa 24. september 2018 dom med slik slutning:

1. Protector Forsikring ASA frifinnes.
2. [REDACTED] dømmes til innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne avgjørelsen å betale sakskostnader til Protector Forsikring ASA med kr. 45.000 – førtifemtusen kroner -.

Tingretten kom til at kassen i seg selv ikke var spesielt tung, at løftet ikke lå utenfor hennes normale arbeidsoppgaver og at hendelsen ikke kan anses å ha vært uventet eller ekstraordinær. Tingretten kom videre til at det ikke forelå en skadelig arbeidsprosess.

■■■■■■■■■■ har anket dommen til Frostating lagmannsrett. Hun har anført at det foreligger feil bedømmelse av faktiske forhold og feil rettsanvendelse.

Protector Forsikring ASA har anført at tingrettens dom er riktig, og påstått anken forkastet.

Ankeforhandling ble holdt i Trondheim tinghus 23. april 2019. ■■■■■■ og tre vitner forklarte seg. Om bevisførselen ellers, vises det til rettsboken.

■■■■■■■■■■ har i korte trekk gjort gjeldende:

Deler av tingrettens bevisbedømmelse og lovanvendelse er uriktig.

Det foreligger en «yrkesskade», jf. yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, eller en «skadelig arbeidsprosess», jf. bokstav c.

Begrepet «arbeidsulykke» i § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som ulykkesbegrepet i folketrygdloven. Dette innebærer at arbeidstakeren må ha blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning. Det er ikke krav om at det foreligger noen ytre påvirkning.

■■■■■■■■■■ har på arbeid i arbeidstiden under utførelse av en arbeidsoppgave fått skadet skulderen sin da hun løftet en tung kasse opp på en pallehylle. Løftet skjedde med strake armer og hun sto på tærne. ■■■■■■ kom i ubalanse og fikk en skade i skulderen. Hun kjente umiddelbart sterke smerter i skulderen og klarte ikke å jobbe mere den aktuelle dagen.

Retten må legge til grunn ■■■■■■ forklaring og beskrivelse av hendelsen, som bekreftes at vitneforklaringer. ■■■■■■ oppsøkte lege først noen dager etterpå og ble da sykmeldt. Hun ventet med å oppsøke lege fordi hun ikke ønsket å være borte fra arbeid da det var varslet nedbemanning på arbeidsplassen. Fastlegen hadde ikke tilstrekkelig kunnskap til å sette riktig diagnose. Da ■■■■■■ kom til fysioterapeut i april 2016 ble det klart at smertene i skulderen skyldtes løftet.

Kassen veide om lag 18 kilo. Det anføres at løft av så tunge kasser og på den måten som ble gjort den aktuelle dagen, ikke var innenfor ■■■■■■ normale arbeidsoppgaver. Det må legges til grunn at påkjenningen hun ble utsatt for i forbindelse med løftet var stor i forhold til den daglige påkjenningen. Hun var i en risikofylt arbeidssituasjon hvor faren for skade var stor. Skaden er også av en slik karakter som man kan forvente. Det foreligger dermed en arbeidsulykke.

På subsidiært grunnlag anføres at det foreligger en skadelig arbeidsprosess, jf. yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c. Skulderskaden er et typisk utslag av en risikofylt arbeidssituasjon som [REDACTED] bare i liten grad kunne kontrollere. [REDACTED] bør holdes skadesløs, fordi eksponeringen har ført til skade. Hennes arbeidsgiver er nærmere til å bære risikoen. Det vises blant annet til Rt-2008-1646 avsnitt 47 og Rt-2011-368 avsnitt 45, 46, 50 og 52. Forholdet ligger nært opptil en yrkesskade.

[REDACTED] har nedlagt slik påstand:

1. Protector Forsikring ASA er erstatningsansvarlig etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd for [REDACTED] skulderskade.
2. Protector Forsikring ASA dømmes til å betale sakens omkostninger for tingrett og lagmannsrett.

Protector Forsikring ASA har i korte trekk gjort gjeldende:

Tingrettens dom og resultat er riktig. Anken må forkastes.

[REDACTED] har ikke blitt utsatt for en yrkesskade eller en skadelig arbeidsprosess. Det er hun som har bevisbyrden og må sannsynliggjøre at lovens vilkår er oppfylt.

Det er hendelsen og ikke skadefølgen som er avgjørende for om det foreligger en yrkesskade.

Det foreligger ingen konkret ekstraordinær påkjenning som er usedvanlig sett på bakgrunn av [REDACTED] arbeidsoppgaver. De oppgavene hun utførte den aktuelle dagen var en del av hennes normale arbeidsoppgaver. Vilkårene for å godkjenne skulderplagene som en yrkesskade etter folketrygdloven § 13-3 andre ledd er ikke oppfylt.

Yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c er ment som en sikkerhetsventil for tilfeller som ligger nært opp til det som dekkes av bestemmelsene i bokstav a og b. Saken gjelder ikke et slikt grensetilfelle. Saken gjelder ingen ekstraordinær belastning som følge av vanskelig arbeidsstilling. Det var ingen særlig risiko i måten arbeidet ble utført på. Det er ikke er snakk om en skadelig arbeidsprosess. [REDACTED] hadde kontroll over arbeidsoppgaven.

Det gikk om lag to uker fra hendelsen og til [REDACTED] oppsøkte lege. Hun opplyste da ikke noe om hendelsen. Det er først på et langt senere tidspunkt hun gir en beskrivelse av hendelsen. Det går videre frem av [REDACTED] legejournal at hun også tidligere har hatt skuldersmerter. Dette gir grunn til å tro at hendelsen hadde liten skadeevne.

Skulderplagene skyldes sannsynligvis belastning over tid og ikke en arbeidsulykke.

Protector Forsikring ASA har nedlagt slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. Protector Forsikring ASA tilkjennes sakens omkostninger.

Lagmannsretten bemerker:

Yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a bestemmer at skade som er forårsaket av arbeidsulykke omfattes av forsikringen. Det følger videre av bestemmelsen bokstav c at annen skade også omfattes, dersom denne skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser.

Partene er enige om at følgende faktum, slik tingretten har beskrevet det i dommen på side 6, skal legges til grunn;

«**██████** var den 03.11.2015 på arbeid som skadesanerer i Recover Nordic Molde AS. Hun arbeidet denne dagen sammen med sin kollega vitnet Sundet. De hadde tømt et skadestedet som skulle renoveres og hadde lagt diverse gjenstander som skulle lagres pappkasser. Deretter fraktet de kassene i bil til Recover Nordic Molde AS sitt lager hvor kassene skulle oppbevares fram til renoveringsarbeidet var ferdig.

Hva gjelder selve hendelsen, legger retten den beskrivelse som er inntatt i **██████** skademeldingen til forsikringsselskapet til grunn. Den er slik;

*Skaden skjedde ved innbohåndtering på lager for kunde. Innbokassene skulle lagres oppe i reoler. Disse reolene er pallereoler som opprinnelig var tiltenkt bruk med truck. Den pallehylla disse kassene skulle lagres på var ca 2 meter over gulvet. Det var vanskelig ankomst til reolene da det stod lagret en del andre kasser og gods på gulvet. **██████** løftet kassene opp til kollega som satt på knær opp i pallereolen for å ta i mot og plassere dem. For å klare å få kassene opp til kollega måtte **██████** som er 1,67 meter stå på tærne med strake armer. Mens kollega skulle plassere en kasse sto **██████** og ventet med neste kasse støttet opp på hodet før neste løft skulle utføres. Under løft av en kasse på ca 18 kilo fra hodet opp mot kollega kjente **██████** at det smalt i høyre skulder/kragebein da hun løftet seg opp på tærne og strakte kassen opp. Hun fikk øyeblikkelig smerter og klarte ikke gjøre mer den dagen.*

Denne beskrivelsen av hendelsesforløpet er også bekreftet at **██████** tidligere kollega Sundet i hennes forklaring for retten.

Det kom videre fram under bevisførselen i rettsmøtet at den aktuelle kassen skulle plasseres oppe på en kasse som allerede sto i hyllen. Retten vil bemerke at det ikke ble undersøkt hva kassen inneholdt. Den ble heller ikke veid. Når **██████** i ettertid har anslått at kassen veide om lag 18 kg, er dette basert på hennes egne erfaringer fra arbeidet som skadesanerer gjennom flere år.».

Det kan neppe stemme at selve pallehyllen var 2 meter over gulvet, jf faktisk utdrag side 21.

Lagmannsretten tar først stilling til om hendelsen er en arbeidsulykke etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a.

Det er sikker rett at arbeidsulykkebegrepet skal forstås på samme måte som i folketrygdloven § 13 - 3 andre ledd. Som arbeidsulykke regnes derfor en plutselig eller uventet ytre hending som har skjedd i arbeidet, eller en konkret tidsbegrenset ytre hending

som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid. Belastningslidelser som har utviklet seg over tid i muskel-/skjelettsystemet anses ikke som yrkesskade.

Partene er enige om at det ikke foreligger noen ytre hending. Spørsmålet er om hendelsen omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet.

Når det gjelder den generelle lovforståelsen er lagmannsretten, som partene, enige i tingrettens beskrivelse. Det vises til dommen på side 7 hvor det står:

«Høyesterett kom i en avgjørelse inntatt i Rt-2005-1757 (Skyggekjennelsen) til at det, til tross for ordlyden i folketrygdloven § 13 - 3 andre ledd andre punktum, ikke kan stilles et absolutt krav om ytre hending for at det skal dreie seg om en arbeidsulykke i lovens forstand. Det går fram av avgjørelsen avsnitt 51 at der det dreier seg om en vanskelig arbeidsstilling eller der arbeidstakeren av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning, så stilles det ikke noe tilleggskrav om ytre hending. I slike tilfeller vil den vanskelige arbeidssituasjonen eller det forhold som har ført til den ekstraordinære påkjenning eller belastning i seg selv kunne utgjøre tilstrekkelig ulykkesmoment.

I den såkalte Pallekjennelsen, inntatt i Rt-2007-882, viser Høyesterett i avsnitt 38 til Rikstrygdeverkets rundskriv til folketrygdloven der Trygderettens praksis om skader oppstått i forbindelse med løft, bæring og lignende oppsummert slik;

«Skader oppstått i forbindelse med løft, bæring, o.l. vil i alminnelighet ikke godkjennes som yrkesskade med mindre det har inntruffet noe ulykkesartet eller trygdede må anses å ha blitt utsatt for en usedvanlig påkjenning som ligger utenfor arbeidets vanlige rammer. I tilfeller hvor små avvik fra den normale arbeidsrutine lett medfører skade eller ulykke har vi imidlertid en mer liberal godkjennelsespraksis idet det stilles mindre krav til ulykkesmomentet/det ekstraordinære for at hendelsen skal kunne godkjennes. Dette gjelder for:

- løft av hjelpeløse og/eller urolige personer,
- løft av spesielt tunge gjenstander,
- løft eller arbeid i vanskelige/forkjært stilling hvor arbeidet utføres under forhold som ligger nære fare/skadegrensen.

I disse sakene er det tilstrekkelig med et mindre avvik fra den daglige arbeidssituasjonen før det anses å foreligge ekstraordinære forhold, og den skadevoldende hendelsen må bare inneholde et ganske lite uventet tilleggselement for at et ulykkesmoment anses å foreligge.»

Høyesterett uttalte så at denne praksisen er i samsvar med Høyesteretts lovforståelse lagt til grunn i Skyggekjennelsen. Det er videre i Pallekjennelsen, avsnitt 40, uttalt at dette innebærer at for at skader ved løft av gjenstander skal være omfattet av det avdempende arbeidsulykkesbegrep, må det være tale om løft av spesielt tunge gjenstander, løft av gjenstander med uventet vekt, løft som ligger utenfor arbeidstakerens normale arbeidsoppgaver, eller løft i en vanskelig arbeidsstilling eller andre ugunstige omstendigheter.».

Partene er enige om at tingretten gir en dekkende beskrivelse av erfaringsbakgrunn i yrket og av hennes generelle arbeidsoppgaver. Partene er også enige om at tingretten gir en dekkende beskrivelse av sentrale deler av hendelsesforløpet den aktuelle dagen. Lagmannsretten viser om dette til tingrettens dom på side 8 hvor det står:

«Retten legger til grunn at løfting og flytting av gjenstander, herunder denne type kasser, utgjorde en stor del av arbeidsoppgavene til ██████████. Lageret til arbeidsgiveren var innrettet med pallehyller og det var vanlig at pappkasser eller andre gjenstander ble satt på disse hyllene. Arbeidsgiver hadde ingen truck og arbeidet ble dermed gjort manuelt. ...

██████████ hadde lang erfaring fra arbeidet og var dermed klar over at kassene hadde forskjellig vekt. Hun hadde også vært med og pakket de aktuelle eskene sammen med Sundet. Det kan dermed ikke sies at det var uventet for ██████████ at noen

kasser var tyngre enn andre. Videre er det slik at det må legges til grunn at [REDACTED] allerede da hun løftet kassen kunne kjenne vekten av den. Hun var dermed klar over at kassen var tung før hun løftet den over hodet. Det har også kommet fram at det ikke var uvanlig at denne type pappkasser hadde en vekt på inntil 25 kg. Det vises her til forklaringen fra vitnet Flaathe. Det dreide seg dermed ikke om et løft av en gjenstand som var uventet eller spesielt tung. ...

I dette tilfellet arbeidet [REDACTED] sammen med en kollega. De hadde sammen valgt å plassere pappkassene i pallehyllene ved at [REDACTED] løftet opp kassene og Sundet skjøv dem inn i pallehyllen. Det må legges til grunn at [REDACTED] og Sundet hadde kontroll over situasjonen og kunne planlegge en forsvarlig gjennomføring av arbeidsoppgaven.

Arbeidsoppgaven kunne ha vært utført på andre måter. For eksempel ved at de sammen løftet de tyngste kassene opp i hyllen og satte dem nederst, for deretter å plassere de letteste kassene på toppen av disse.».

[REDACTED] har anført at det ikke var vanlig å fullføre løftet av såpass tunge kasser slik hun gjorde det i dette tilfellet. Det unormale ved arbeidssituasjonen er anført å være bevegelsene etter at hun løftet kassen, som et øyeblikk hadde hvilt på hodet hennes, videre opp fra hodet. Dette gjorde hun med etterhvert strake, lett fremoverbøyde hender, og hvor hun samtidig måtte stå «på tå» for å nå tilstrekkelig høyt. Den hendelsen og belastningen som da oppsto, også på grunn av kassens vekt, var ifølge [REDACTED] uventet og ekstraordinær for henne.

Lagmannsretten har delt seg i et flertall og et mindretall ved bedømmelsen av hvorvidt [REDACTED] ved det aktuelle løftet, ble utsatt for en arbeidsulykke.

Flertallet, alle dommerne utenom meddommer Eliassen, bemerker:

Flertallet ser det slik at det lå innenfor normale arbeid å utføre løft av slike kasser, også med kjent vekt for henne, som i dette tilfellet. Løftet var i utgangspunktet rutinearbeid for henne. Løftet var kontrollert, og flertallet legger etter bevisførselen til grunn at det ikke er sannsynlig at [REDACTED] mistet kontrollen over løftet, eller at hun kom ut av balanse på en måte som har hatt betydning for hendelsesforløpet. Kassen kunne hele tiden støttes mot den kassen som allerede var plassert i reolen. Siste del av løftet skjedde ved at kassen [REDACTED] løftet, ble skjøvet mot/opp på denne kassen.

Flertallet kan ikke se at det er grunnlag for å beskrive et slikt løft, fra hodet og opp på strake hender og etter hvert stående «på tå», som spesielt tungt. Løftet var heller ikke spesielt tungt for henne i den aktuelle situasjonen. [REDACTED] må kunne betegnes som en normalt fysisk utrustet kvinne. Flertallet kan ikke se at det foreligger en påkjenning som kan karakteriseres som usedvanlig, sammenlignet med påkjenningen ved hennes daglige arbeid.

Flertallet er enig med [REDACTED] i at hun ved dette løftet valgte en måte å utføre arbeidet på som, i alle fall bedømt i ettertid, kanskje ikke var ideell. Det er etter flertallets bedømmelse av bevisene i saken likevel ikke sannsynlig at løftet lett kunne medføre skade. Flertallet viser i denne sammenheng forklaringen til vitnet Gertjan Ettema, spesialist i biomekanikk. Han forklarte at det generelt ikke kunne sies at det ved slike løft var stor risiko for skade, herunder at kravebeinet, som i dette tilfellet, kommer noe ut av stilling.

Flertallet oppfatter det slik at fysioterapeut Berit Vold Eidem, som vitnet under ankeforhandlingen, på generelt grunnlag ga uttrykk for det samme. Hun forklarte at denne typen skade ikke er uvanlig for idrettsutøvere som spydkastere og håndballspillere, hvor bevegelsen først vil gå bakover før kraften og bevegelsen med stor kraft går fremover. Det foreligger ingen andre opplysninger som gjør det sannsynlig at et slikt løft lett kunne medføre skade.

Flertallet har etter dette kommet til at det ikke foreligger en arbeidsulykke etter det avdempende ulykkesbegrepet i folketrygdloven § 13-3 første og andre ledd og vilkåret i yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a er ikke oppfylt.

Spørsmålet blir så om det foreligger en skadelig arbeidsprosess etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c, som dekker *annen skade og sykdom*, dersom denne skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser.

Det fremgår av rettspraksis, særlig Rt-2008-1646 Bolteløftdommen, at bestemmelsen ikke er ment å ha et vidt anvendelsesområde. Høyesterett la til grunn at det dreide seg om en løfteskade oppstått etter et spesielt tungt løft og at forholdet lå tett opp til det som kan anses som arbeidsulykke etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a.

Høyesterett la til grunn at skulderekaden var et typisk utslag av en risikofylt arbeidssituasjon under utføring av arbeidsprosesser i en situasjon som den enkelte arbeidstaker i liten grad kunne kontrollere. Det ble vist til at løftet måtte utføres på en spesiell måte og at det skulle lite til for at den eksponeringen denne tvungne arbeidsprosessen innebar, kunne føre til skade på den som løfter eller på hjelperen. Høyesterett fant det rimelig at arbeidsgiver hadde risikoen for skadefølgen i et slikt tilfelle.

Vår sak gjelder ikke for noen del av løftet et spesielt tungt løft, men et løft av en kasse på om lag 18 kilo. Det var ikke uvanlig at flyttekassene [REDAKERT] måtte løfte kunne veie opp til 25 kilo. [REDAKERT] og hennes kollega kunne i stor grad kontrollere situasjonen og arbeidsprosessen. Arbeidsprosessen måtte ikke utføres på en spesiell måte. Det var flere alternative måter å få kassen plassert i hyllen. Den kunne også ha blitt stående lagret på gulvet. Flertallet har kommet til at det ikke dreier seg om en skadelig arbeidsprosess, jf. yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav c.

Mindretallet, meddommer Helene Eliassen, har kommet til at [REDAKERT] ble utsatt for en arbeidsulykke, og bemerker:

Ifølge fysioterapeuten som vitnet er en kasse på 18 kilo tyngre å løfte opp i stor høyde enn det som normalt må kunne forventes av en kvinne med [REDAKERT] størrelse og fysikk. Måten arbeidsoperasjonen måtte utføres på for å få kassen opp i stor høyde gjør at det er

sannsynlig at [REDACTED] mistet kontrollen over løftet og kom ut av balanse. Hyllen var så høy at [REDACTED] måtte stå på tå med utstrakte armer for å få kassen inn på hyllen etter først å ha løftet den opp på hodet.

Hvis løft av denne tyngde og i tilsvarende høyde var “normalt” på arbeidsplassen, så burde det vært tilgjengelige hjelpemidler for løft, f.eks. en truck, som daglig leder også fortalte skulle ha vært der - men som ikke var blitt innkjøpt.

Det at det ikke er første gang [REDACTED] utfører slike løft kan umulig være et argument for at dette ikke er en arbeidsulykke. Hvis en arbeidssituasjon som ligger så nær faregrensen er “normalen”, må det være noe galt ved måten arbeidsgiver har lagt arbeidet til rette på.

Det er vel ikke uvanlig at arbeidsuhell skjer etter gjentatte bevegelser / belastning og under arbeidsoperasjoner som har vært utført utallige ganger før, men hvor det på et eller annet tidspunkt oppstår et avvik, faregrensen passeres og det går galt. Den aktuelle arbeidsoperasjonen var så nær faregrensen at det skulle lite til før skade oppsto. Dette ble forsterket av det faktum at kassen på grunn av dårlig plass måtte innplasseres på hyllen uten at kollega kunne yte den vanlige bistanden til å manøvrere kassen på plass. Dette var altså en ekstraordinær situasjon som måtte håndteres av [REDACTED] der og da.

Det må være et overordnet spørsmål om det er arbeidstaker eller arbeidsgiver som er nærmest til å bære risikoen for den aktuelle arbeidsoperasjonen. Det må være arbeidsgivers ansvar å sørge for at arbeidsforholdene er lagt til rette på en slik måte at arbeidstaker ikke utsettes for unødvendig belastning og fare.

Det fantes ikke relevante hjelpemidler for løft på stedet, og arbeidsgiveren har dermed forsømt sitt ansvar. En gardintrapp var eneste tilgjengelige hjelpemiddel. Ifølge tidligere avdelingsleder i bedriften, som vitnet i saken, er det ifølge HMS-reglement ikke tillatt å bruke gardintrapp til arbeidsoperasjoner / løft av denne typen. Det er arbeidsgivers ansvar å tilrettelegge for rett håndtering av arbeidsoperasjoner, og i dette tilfellet var det ikke gjort.

Mindretallet har etter dette kommet til at Protector er ansvarlig etter yrkesskedeforsikringsloven § 11 første ledd.

Etter flertallets stemmegivning må anken forkastes.

Sakskostnader:

Protector Forsikring ASA har vunnet saken og har som hovedregel krav på å få erstattet sine sakskostnader av motparten, jf. tvisteloven § 20-2 første og andre ledd.

Det følger av tvisteloven § 20-2 tredje ledd at tapende part helt eller delvis kan fritas for erstatningsansvar dersom tungtveiende grunner gjør det rimelig.

Det har skjedd en utvikling i rettspraksis de senere årene hvor det i større utstrekning enn tidligere åpnes for å akseptere løftehendelser som arbeidsulykker. Dette kan tilsi at det var god grunn for [REDACTED] til å få saken prøvd. Saken har velferdsmessig betydning for [REDACTED] i saken vil kunne få stor økonomisk betydning for henne.

Lagmannsretten kan likevel ikke se at det foreligger slike tungtveiende grunner som skal til for å fravike hovedregelen om at den parten som har vunnet saken har krav på erstatning fra motparten for sine sakskostnader.

Advokat Strømme har inngitt kostnadsoppgave på til sammen 82 500 kroner, hvor salæret utgjør 78 000 kroner, og resten reiseutgifter. Kostnadene finnes nødvendige, jf tvisteloven § 20-5 første ledd.

Dommen er avsagt under dissens.

DOMSSLUTNING

1. Anken forkastes.
2. [REDACTED] dømmes til å betale sakskostnader for lagmannsretten til Protector Forsikring ASA med 82 500 - åttitotusenfemhundre - kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av dommen.

Ivar Sølberg

Erlend Malvik Moen

Gunnar Greger Hagen

Helen Eliassen

Otto Koch

*Dokument i samsvar med signert original.
Trondheim, 15.05.10/9
Anne Grethe Johansen
sign*

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag

fra og med 1. juli til og med 15. august

fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

hvilken avgjørelse du anker

hvilken domstol du anker til

navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger

hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt

den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil

hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram

om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den

det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever

grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det

hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen

feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)

feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken.

Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 125 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

sakens karakter

partenes behov for å få saken prøvd på nytt

om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen

feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener
at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling. Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.